Această operă este pusă la dispoziție sub licența

Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC-BY- 4.0)

Biblioteci alternative. Profilul utilizatorilor Bibliotecii Urban Collectors din București

Dana Florentina Nicolae
Universitatea din București
Departamentul de învățământ la distanță
E-mail: nicolae_dana_f@yahoo.com

Dana Florentina Nicolae este bibliotecar în cadrul Departamentului de învățământ la distanță al Universității din București – Credis. A absolvit Facultatea de Istorie, Secția Istoria Artei din cadrul Universității din București (studii de licență) și programul de Master intitulat Istoria Artei și Filosofia Culturii. De asemenea, a absolvit și Cursul Postuniversitar de Biblioteconomie și Știința Informării din cadrul Facultății de Litere a Universității din București. Domeniile sale de interes sunt cultura alternativă și bibliotecile contemporane.

Rezumat

Articolul abordează în prima parte tema bibliotecilor alternative şi a infoshop-ului, dar şi a zinelor, şi defineşte câteva caracteristici ale acestora, iar în cea de-a doua parte oferă o imagine de ansamblu asupra funcţionalităţii şi activităţilor de la Biblioteca Urban Collectors din București înființată în 2015 de platforma interactivă Urban Collectors, care are misiunea de a facilita dialoguri între artiștii de street art și comunitate, crearea oportunităților pentru artiști de street art, dar și pentru femeile din domeniu, cercetarea fenomenului de street art ș.a. În final, sunt prezentate rezultatele un mic studiu realizat pe bază de chestionar la nivelul utilizatorilor acestei biblioteci alternative de street art și axat pe profilul și gradul de satusfacție al acestora în legătură cu serviciile Bibliotecii Urban Collectors.

Cuvinte cheie: *biblioteci alternative, infoshop-uri, zine, Biblioteca Urban Collectors, București*

BDD-A27037 © 2016 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 13:00:35 UTC)

Introducere

"To ask why we need libraries at all, when there is so much information available elsewhere, is about as sensible as asking if roadmaps are necessary now that there are so very many roads. [Să întrebi de ce mai avem nevoie de biblioteci, când există atât de multă informaţie disponibilă în altă parte, este la fel de logic precum dacă ai întreba dacă hărţile sunt necesare acum că sunt atât de multe drumuri]" (1) (Jon Bing (2)).

Pornind de la afirmaţia de mai sus, consider că trebuie văzută ca fiind de bun augur apariţia recentă în Bucureşti a câtorva biblioteci independente, private şi specializate pe un anumit domeniu de interes, sau care îmbină două sau mai multe domenii de interes pe care nu le regăsim foarte bine reprezentate în bibliotecile publice (mainstream), precum Biblioteca Urban Collectors, Biblioteca Alternativă a Centrului Claca sau Biblioteca Asociaţiei Accept. (3) Acestea oferă acces la cărţi axate pe un cumul de domenii specifice activismului civic sau de mediu, dar şi din zona queer, street art, feminism, arta contemporană şi nu numai.

În contextul unei modernizări în desfăşurare în cadrul bibliotecilor publice care face trecerea de la forma de bibliotecă tradiţională în care fondul de documente în formă tipărită este de peste 85%, la biblioteca hibridă în care regăsim şi resurse electronice, si unde i se permite utilizatorului să folosească un calculator cu acces la internet pentru cercetare, bibliotecile mai sus menţionate păstrează cu precădere trăsături ale bibliotecilor tradiţionale.

Acolo unde în sfera bibliotecilor publice se implementează sisteme care permit cercetarea unui subiect utilizând toate resursele disponibile (tipărite sau electronice) tinzând spre exhaustiv, în aceste biblioteci alternative accesul la cartea tipărita este baza activităţii, foarte rar regăsindu-se surse de informare electronice în cadrul acestora.

Consider ca bibliotecile alternative sunt un fenomen actual direcţionat către utilizatorul tânăr, către biblioteci al căror spaţiu este utilizat multidisciplinar (sunt spaţii de discuţie, de ateliere, de workshop-uri pe teme sociale contemporane) şi consider că e esenţială prezentarea activităţii unei astfel de biblioteci, cât şi realizarea unui profil al utilizatorului lor pentru a completa cunoştinţele despre bibliotecile actuale.

Bibliotecile alternative sau infoshop-urile şi zinele

Bibliotecile alternative sau infoshop-urile

Înainte de un scurt istoric al apariţiei bibliotecilor alternative, este necesară o definiţie a ceea ce înseamnă o bibliotecă alternativă, dar şi a infoshop-ului, locul în care regăsim de multe ori o astfel de bibliotecă în străinătate. Aşadar, o bibliotecă alternativă face referire la o bibliotecă a cărei ofertă de documente o constituie literatura alternativă locală şi străină, care nu se regăseşte de cele mai multe ori într-o bibliotecă publică (mainstream), ce abordează subiecte precum arte contemporane marginale sau activismul de toate categoriile, fie el anarhist, LGBTQ (Lesbian Gay Bisexual Trans Queer), de mediu etc. Deci, este o biblioteca alternativă la mainstream.

De asemenea, într-o astfel de bibliotecă regăsim un tip special de publicaţii, numite zine. Zinele sunt publicaţii al căror autor poate fi oricine, create în incinta

BDD-A27037 © 2016 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 13:00:35 UTC)

infoshop-ului şi xeroxate în tiraj mic, menite pentru un număr foarte restrâns de cititori, specializate pe un subiect anume cum ar fi o trupă anume, sau o idee anume, sau o poveste în benzi desenate şi îşi au originile în activitatea punk anarhistă britanică a anilor 70.

Infoshop-urile reprezintă spaţii care au ca scop primar diseminarea informaţiilor de o anumită natură, unde se pune la dispoziţia vizitatorului literatura alternativă sau de activism. Acestea pot funcţiona ca biblioteci sau ca puncte de vânzare ale unor astfel de cărţi, iar în cadrul aceluiaşi spaţiu pot avea loc dezbateri pe teme sociale sau de activism, workshop-uri (4), free shop-uri (5), sau diverse alte activităţi.

Ele funcţionează undeva la limita legii şi a societăţii, se constituie ca initiaţive sau organisme private, sunt instabile pe piaţă, tind spre reducerea la minimum a comercializării documentelor, cu furnizori extrem de specializaţi şi public la fel de specializat. Sunt puţine şi în cadrul lor se vehiculează de cele mai multe ori concepte anti-capitaliste. Ideea nu este să se vândă informaţie, ci să se ofere în mod gratuit informaţie.

Rareori sunt îngrijite de un bibliotecar profesionist, ci mai degrabă de membrii unei colectivități sau asociații activiste care se ocupă, de asemenea, cu realizarea de documente specifice misiunii unei astfel de biblioteci cum ar fi zinele sau reviste – publicații seriale - în măsura în care se pot edita conform unui program.

În același timp, tind să inițieze și să păstreze legături cu organisme similare care împărtășesc aceleași idei despre societate, fac schimburi de reviste și zine sau transferă una alteia producțiile proprii pentru a se promova.

Apariția infoshop-urilor își are originea în casele/centrele britanice anarhiste de squatting (6) ale anilor ’80, iar scopul lor declarat este de a fi centrul unei sfere publice alternative, în care este încurajat discursul revoluționar politic, pentru ca, ulterior, să fie reprodus în sfera publică mainstream sub forma argumentelor intelectuale și a protestelor fizice. (7) Continuând pe aceasta idee, manifestele de înființare a infoshop-urilor insistau pe ideea de constituire a unor zone libere, și în același timp, zone de rezistență, care demarchează spațiul în care se pot formula, dezvolta și pune în practică scopurile mișcărilor anarhiste, revoluționare sau de activism.

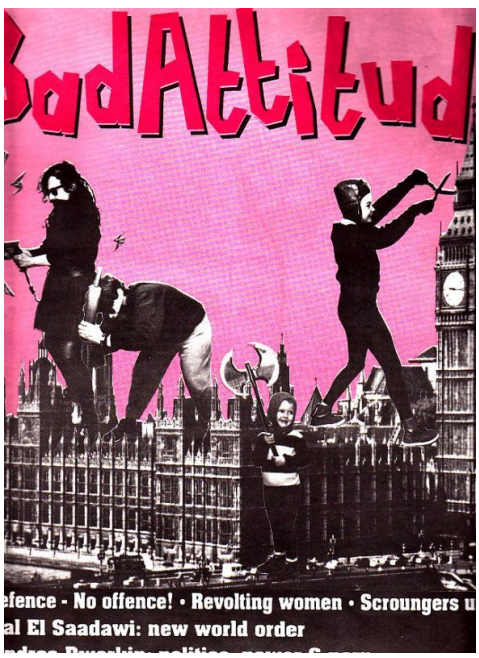
Printre primele infoshop-uri din Regatul Unit se numără și 121 Centre din Brixton, Londra, fondat în anii ’80 de un grup de anarhiști australieni care căutau un loc ieftin unde să trăiască sau pentru care să nu plătească chirie sau întreținere. Așa ca au ocupat ilegal o clădire cu trei etaje plus pivniță din sudul Londrei, de pe strada Railton, numărul 121 (8) (Fig. 1, 2, 5, 6 şi 7). Curând au început să țină întâlniri și să creeze cât mai multe contacte cu anarhiștii locali sau colectivele anarhiste locale, care a devenit apoi centru de discuții libere, cu bibliotecă și cafenea, iar în pivniță s-a amenajat o discotecă pentru oameni de toate orientările sexuale. Tot acolo, s-au pus bazele unor birouri care realizau publicații (zine) pe teme anarhiste și feministe precum „South London Stress” (9) sau “Bad Attitude”. (10) (Fig. 3 şi 4)

BDD-A27037 © 2016 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 13:00:35 UTC)

Fig. 1 și 2. Fotografii cu sediul 121 Brixton, privit din afară.
Se pot observa banner-e de protest
(Sursa: http://1000flights.blogspot.ro/)

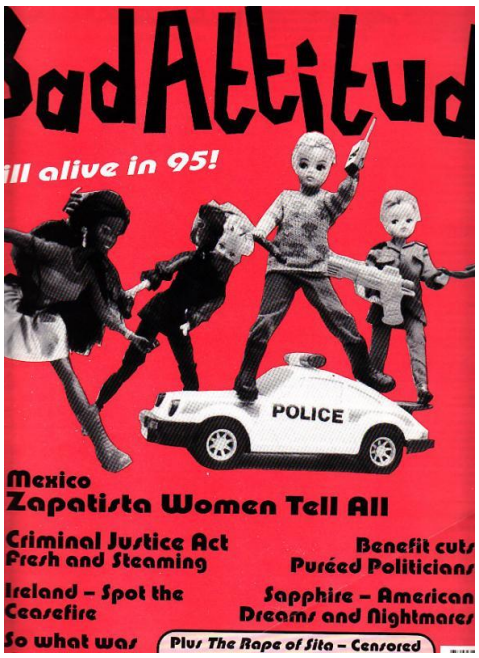

Fig. 3 si 4. Două coperţi din numere ale zinei "Bad Attitude"
(Sursa: http://www.grassrootsfeminism.net/)

BDD-A27037 © 2016 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 13:00:35 UTC)

Fig. 5 și 6.Afișe care promovau evenimentele 121 Centre din Brixton
(Sursa: http://history-is-made-at-night.blogspot.ro/)

În ceea ce privește biblioteca, aceasta s-a constituit din donațiile diverșilor vizitatori care aderau la ideile anarhiste sau care erau în trecere prin Londra și erau cazați în clădire. Au numit această colecție de cărți după Kate Sharpley (11), o figură anarhistă din perioada Primului Război Mondial și au început să le împrumute celor interesați. În ea se regăseau documente precum colecția de publicații sindicaliste în limbi străine, împreună cu câteva în idish a Partidului Socialist Britanic, mai multe manuscrise ale teoreticienilor anarhiști britanici, însă și o colecție de literatură fascistă.

Fig. 7. Imagine de la evacuarea 121 Centre în Brixton
(Sursa: http://1000flights.blogspot.ro/)

BDD-A27037 © 2016 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 13:00:35 UTC)

Odată cu presiunile exercitate de poliția engleză pentru ca cei din Centrul 121 să evacueze clădirea, dar și din cauza multiplelor coliziuni între activiştii centrului și autorități, aceasta a fost mutată într-o altă clădire din zonă, întrucât membrii se temeau că vor fi distruse documente importante. Apoi s-a luat decizia de a se restricționa accesul la bibliotecă. Cu alte cuvinte, să fie utilizată doar pentru cercetare, în incintă, fără să se mai poată împrumuta oricui cărțile, deoarece, au considerat că oricine este interesat de anarhism în general, poate găsi informații importante și în alte biblioteci.

În fine, după evacuarea irevocabilă a membrilor centrului din clădire, colecția se transferă definitiv într-o clădire de pe BM Hurricane, WC1N 3XX din Londra, și continuă să existe și să se dezvolte până astăzi.

În SUA, primele infoshop-uri se conturau în apartamentele americanilor și sud-americanilor pe la începutul anilor ’90. Printre acestea se numără și The A-Zone (The Autonomous Zone) (12) din Chicago, care a funcționat până în 2003. Fondat de un colectiv anarhist, activitatea acestui infoshop a fost detaliată într-o zină ce se distribuie gratuit pe Internet, în format PDF. Aflată deja la a doua ediție, ea reprezintă incursiunea activistului anarhist american Alex Iwas, fost membru al colectivului A-zone, în istoria infoshop-urilor, și a colectivelor anarhiste din orașul Chicago de la începutul anilor ‘90 și până în anii 2010. Din ea, aflăm de la unul dintre membrii inițiali ai colectivului, Darrell G. că infoshop-ul s-a constituit urmându-se exemplul altora din zonă (în general, de origine latino-americană) (13), însă s-a dorit și ca membrii să locuiască împreună în spațiul respectiv. Dar, nu numai membrii puteau locui acolo, ci și oameni vagabonzi, fără casă, care erau ajutați de colectiv și integrați în discuțiile și atelierele de acolo. (14)

Așadar, pe lângă cărțile, revistele, ziarele și zinele pe care le puneau la dispoziție, organizau săptămânal discuții și întruniri în care se dezbăteau evenimente istorice, nu întotdeauna legate de anarhism, la care participau în medie 25-30 de oameni, se citeau cărți sau zine, iar uneori organizau concerte acustice și vizionări de filme sau documentare de nișă. (15)

Tot în cadrul colectivului s-au realizat diverse zine dintre care cele mai cunoscute este Sandpaper (16) sau Wind Chill Factor (17) (Fig. 8, 9, 10, 11), care se distribuiau în infoshop. Variantele digitizate ale acestora se pot găsi online în zilele noastre, pe site-ul bibliotecii Universității din Miami și conțin desigur, diverse articole pe teme de activism social, antirasism, antigentrificare (18), istoria mişcării anarhiste, zapatiste (19), feministe etc., laolaltă cu poezii sau proză și cu chemări la proteste, dar și cu reportaje legate de brutalitatea poliției cu ocazia acelor proteste. Alte zine se publicau în urma discuțiilor din cadrul atelierelor (20) și aveau un titlu diferit de fiecare dată. De asemenea, aceste publicații făceau reclamă și altor așezări similare din zonă.

În fine, colectivul s-a destrămat datorită unor lupte pentru putere și influență și diferențe de opinie și background atât dintre membrii cât și dintre membrii și oamenii vagabonzi. Cât despre fondul de carte al infoshop-ului acestuia, nu există date.

BDD-A27037 © 2016 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 13:00:35 UTC)

Fig. 8, 9, 10, 11. Poze cu pagini şi coperţi ale zinei Wind Chill Factor (pozele sunt print screenuri prelucrate de autor după poze găsite la adresa http://merrick.library.miami.edu/)

Infoshop-urile continuă să existe și în zilele noastre și se pot găsi site-uri agregatoare (21) de adrese fizice şi virtuale ale acestora din toată lumea, însă majoritatea se regăsesc online pe site-uri precum spunk library, infoshop.org sau Descarga tu biblioteca feminista (22), printre multele exemple și pun la dispoziția cititorilor diverse materiale cu tematică anarhistă, anticapitalistă, feministă, și nu numai.

Totuși, denumirea nu este una standard și recunoscută universal, astfel că este posibil să existe infoshop-uri care să nu se autointituleze așa, dar care să adopte modelul respectiv de bibliotecă alternativă ce face parte dintr-un centru de discuții pe teme sociale,

BDD-A27037 © 2016 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 13:00:35 UTC)

unde se pot desfășura sau nu activități de vânzare de carte sau producere de carte, broșuri și alte documente.

Zine

Anterior am precizat câteva dintre zinele care erau publicate de colectivele inițiatoare de infoshop-uri și rolul acestora în diseminarea informației, ideilor și artei agreate de aceştia.

Zinele au apărut în anii ’70, în Regatul Unit, şi apoi foarte repede s-a propagat în SUA ca un mod de diseminare a informației despre care nu se scria în presa mainstream, despre scena punk şi noua artă protestatară și își au originea în practica anarhistă de DIY (do it yourself), în sensul de „a face ceva singur”. Scopul lor era de a ajunge la oamenii realmente interesați de acest lucru, astfel că, aveau doar aceste centre de squatting, și ulterior, infoshop-uri, ca puncte exclusive de distribuire gratuită.

Multe dintre infoshop-uri ofereau susținere și resurse pentru realizarea zinelor (23) în incinta lor, întrucât imprimantele și fotocopiatoarele nu se puteau achiziționa atât de ușor. Unele puneau la dispoziția scriitorilor alternativi anumite șabloane de design, sau anumite elemente care puteau să fie aranjate în stil DIY, fotocopiatoare și uneori, chiar și calculatoare cu aplicații DTP (24) profesionale. Dată fiind penuria destul de întâlnită a intrumentelor necesare pentru realizarea unor publicații calitative, zinele apar în toate formele și variantele, poate nu chiar plăcute pentru cititorul mainstream. (25)

Odată cu utilizarea Internetului la nivel global, majoritatea realizatorilor de zine s-au mutat în sfera virtuală, realizând bloguri și renunțând pentru totdeauna la realizarea unei zine în formă fizică. Din nefericire, aceeași situație e valabilă și pentru infoshop-uri, care dispar la fel de repede cum apar, sau se mută în spațiul virtual.

Un fenomen similar cu zinele vest-europene și americane, îl regăsim și în Estul Europei, în forma samizdatului, o lucrare reprodusă artizanal și difuzată clandestin în URSS, apoi și în alte ţări cu regim totalitar, ceel mai cunoscute dintre acestea fiind copiile după cărțile lui Alexandr Soljeniţîn („Primul cerc”, „Pavilionul Canceroşilor”), sau după „Maestrul și Margareta” de Mihail Bulgakov.

Și acestea, la fel ca zinele vest-europene, erau ilegale, zinele fiind ilegale deoarece răspândeau conținut și idei anti-statale, iar anarhiștii radicali sunt ținuți sub observație până în zilele noastre.

În România nu a existat acest fenomen al samizdatului în comunism, ci mai degrabă un soi de publicații artizanale care au pătruns în vestul ţării pe filieră maghiară. După comunism, se dezvoltă un tip de publicație în Timișoara și apoi în alte orașe din zonă, care urmează forma zinelor vest-europene și americane. În 2015, s-a editat un album care adună toate fanzinele realizate în Timișoara în perioadă 1994-2014 intitulată Fanzinul Fanzinelor. (26) (Fig. 12) Acesta a fost lansat la Centrul Claca și conține 400 de pagini cu extrase din fanzine Otherground (Do it Yourself, Underground și Punk) precum Apărarea Civilă, Slogan, Revolta, Lovekills, In League With 32 și multe altele.

BDD-A27037 © 2016 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 13:00:35 UTC)

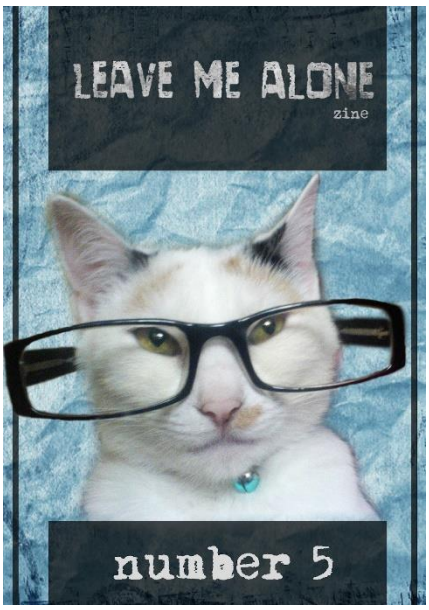

Figura 12. Cartea Fanzinul Fanzinelor (Sursa: http://diyconspiracy.net/)

Printre cele care sunt active în prezent se numără și *Leave me alone*. (27) (Fig. 13, 14 și 15) Aceasta aparţine unui colectiv antifascist şi anticapitalist din Cluj Napoca care este, în acelaşi timp, şi o trupă punk (28), și este definită de creatorii ei ca fiind o zină făcută prin mijloace proprii, anarhistă – punk care acoperă mai multe probleme sociale și politice, activismul pentru eliberarea pământului și animelelor și aspecte legate de muzică. *Leave me alone* (LMA) se distribuie gratuit, în fomat pdf, pe blogul colectivului și se poate observa că e o publicație destul de dinamică, cu desene haioase care însoțesc articolele și coperte cu pisici sau câini. De asemenea, se utilizează limba engleză așa că publicul căruia i se adresează probabil că este unul internațional.

BDD-A27037 © 2016 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 13:00:35 UTC)

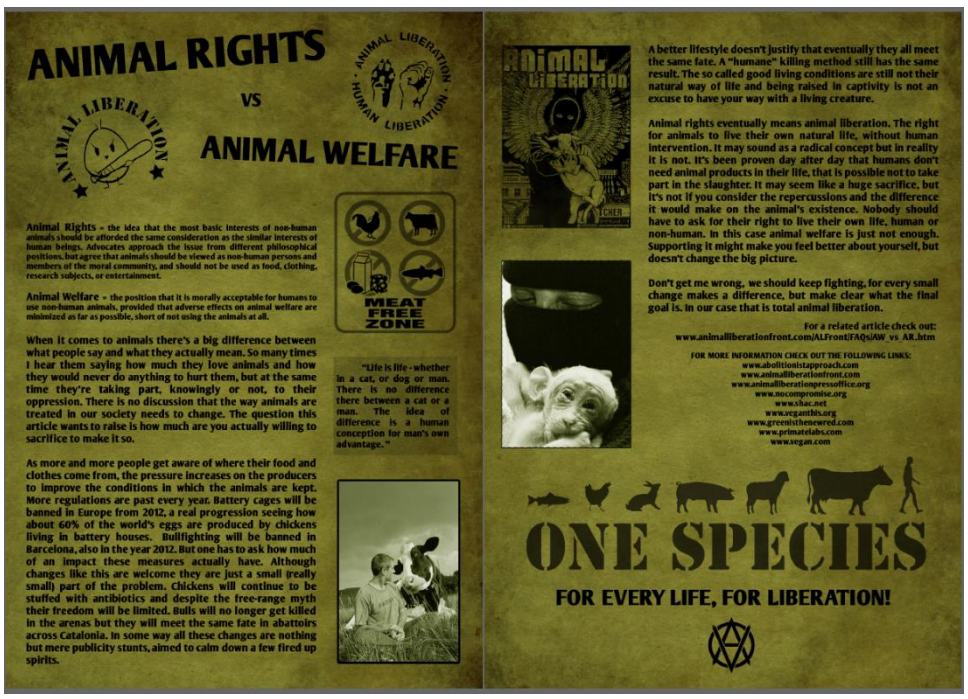

Fig. 13, 14 și 15. Imagini cu coperţi și interiorul zinei clujene *Leave me alone*
(Pozele sunt print screen-uri prelucrate de autor după documente găsite la adresa http://leavemealonezine.blogspot.ro/)

BDD-A27037 © 2016 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 13:00:35 UTC)

Biblioteca Urban Collectors

Activitatea Bibliotecii Urban Collectors (Fig. 21), deschisă la data de 14 noiembrie 2015, cu sediul într-un apartament de pe strada 11 Iunie, se constituie ca spațiu alternativ de cultură și dezbatere publică, și are ca scop principal promovarea și încurajarea unei subculturi artistice, mai precis, a aceleia a artiștilor de graffiti și street art. Scopul secundar al acesteia este de a promova ideile feministe și este garantat prin proiectul GraffitiA.

Astfel, în cadrul bibliotecii se organizează foarte multe evenimente printre care: vizionări de filme artistice sau documentare legate de activism feminist și artă precum Women Art Revolution (R:Lynn Hershman Leeson, 2011), The Punk Singer (R: Sini Anderson, 2013) (29), Las Calles Hablan (R: Lucia-Milena Bonse, 2013) (30) sau ateliere şi discuţii despre street art cum ar fi evenimentul „O introducere în Digital Graphic Design cu Mona Petre" (31) sau „Graffiti with Musa71". (32) Serile de proiecţii şi atelierele (Fig. 16, 17, 18 şi 19) fac parte din seria de workshop-uri de artă participativă şi activistă, care au loc în perioada iulie 2015-aprilie 2016, în cadrul proiectului Graffiti A.

Majoritatea evenimentelor sau workshop-urilor gratuite sunt îndreptate exclusiv spre o audiență feminină, fapt care este menționat în paginile de evenimente de pe Facebook. În rest, în cadrul expozițiilor de artă cu lucrări realizate în cadrul atelierelor, este liber accesul și pentru bărbați sau copii. Promovarea evenimentelor GraffitiA atât pe site-ul Urban Collectors cât și pe pagina de Facebook a acestora ajută totodată la promovarea bibliotecii și la creșterea numărului de utilizatori.

Un aspect foarte important al activității GraffitiA și Urban Collectors este organizarea de evenimente care promovează cultura street art-ului sau a grafitti-ului în România. De asemenea, alocă fonduri pentru a sprijini inițiative externe în acest sens. Aici ar fi de menționat acțiuni precum Sketch Exchange (33), Graffiti Contest (34), dar și multe invitații ale diverselor crew-uri de street artists din Europa.

În ceea ce privește evenimentele de Sketch Exchange, acestea sunt destinate membrilor comunității graffiti fără limită de vârstă, însă, de-a lungul edițiilor anterioare au participat și persoane talentate din alte domenii. La un astfel de eveniment artiștii/artistele fac schimb de nume/tag folosindu-se de stilul personal. Obiectivul este acela de a crea stiluri diferite de litere, de a ieși din zona de confort personal prin desenul de litere noi, de a învăța tehnici noi, de a deveni mai versatili și de a socializa. De asemenea, aceștia sunt încurajați să se inspire din stilurile regăsite și în cărțile specializate din bibliotecă.

Graffer-ii sunt artiști care scriu într-un fel caracteristic tag-ul, uneori însoțit de alte desene pe pereții clădirilor, nu cu scopul de a vandaliza, ci ca expresie a unei arte libere, a străzii. Tag-ul şi graff-ul (35) înseamnă, în principiu, „a-ţi afirma numele tău". Dacă un writer scrie peste opera altcuiva, este analog cu o declaraţie de război şi există astfel de conflicte şi astăzi. Unele iau alte forme - spre exemplu, în perioada în care mi-am desfășurat studiul de caz, diverși grafferi „au atacat" clădirea în care se află biblioteca, în sensul că o vandalizaseră scriind pe geamuri, pe pereți, în interiorul scărilor și peste contoare. Proprietarii bibliotecii și-au dat seama că responsabilii nu fac parte dintre cei care frecventează spaţiul U.C. după stilul tag-urilor.

BDD-A27037 © 2016 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 13:00:35 UTC)

Fig. 16, 17, 18 şi 19. Diverse banner-e care promovează evenimentele, inclusiv cel care anunţă lansarea bibliotecii (Sursa: Contul de Facebook Urban Collectors)

BDD-A27037 © 2016 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 13:00:35 UTC)

Bucureștiul are un istoric bogat în ceea ce privește subcultura graffer-ilor, fapt care putea fi vizibil înainte pe vechile garnituri de metrou, pline ochi cu street art. Ba chiar, în anii `90, veneau street-artiști străini pentru a „decora" trenurile de metrou fiindcă tipul vopselei de pe ele permitea adeziunea eficientă a vopselei din spray-uri. (36) În zilelele noastre, acesta se află undeva la granița dintre artă – unii artiști de stradă pot fi contractați pentru o lucrare publică sau privată, artă publicitară; stencil-urile care promovează diverse site-uri și firme sunt vizibile pe o mulțime de clădiri vechi sau pe pavaj - și vandalism, în funcție, desigur, de condițiile în care se realizează, și ținându-se cont de Legea nr. 61/1991 republicată, pentru sancţionarea faptelor de încălcare a unor norme de conviețuire socială, a ordinii și liniștii publice, art. 2, pct. 16. (37)

Tot în cadrul multelor evenimente care se desfășoară la sediul bibliotecii, s-a realizat și o cărticică proprie de 24 de pagini inclusiv, intitulată „Numele #1". (Fig. 20) Aceasta, numită de inițiatori graffzină (de la zină pe tema graffiti-ului) în tiraj de 100 de exemplare, cu fotografii cu diverse cladiri cu grafitti, reflectă misiunea bibliotecii. Această nu are elemente foarte clare de identificare cum ar fi autori sau ISBN. Numele este reprezentat de un desen stil graffiti care pare mai degrabă o stemă în care stau la loc de cinste în registrul superior un creion și un tub de spray cu vosea. Este o lucrare colectivă care se distribuie numai în cadrul bibliotecii, însă în afara acestui fapt, ar fi greu de determinat apartenența ei concretă.

Fig. 20. Graffzina realizată la Biblioteca Urban Collectors
(Sursa: Contul de Facebook Urban Collectors)

BDD-A27037 © 2016 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 13:00:35 UTC)

Fondul de carte al bibliotecii este constituit prin achiziții cu ajutorul unei finanțări din granturile norvegiene SEE 2009-2014, în cadrul Fondului ONG în România, donații de reviste de la edituri precum The Institute, IDEA sau Arta (editată de Uniunea Artiștilor Plastici) și donații de la particulari, unii dintre aceștia fiind chiar cei care au realizat cartea. Acesta cuprinde atât carte străină cât și carte românească cu tematică aferentă, iar o lista cu toate cărțile deținute poate fi vizualizate pe site-ul oficial.

De asemenea, inițiatorii bibliotecii caută un program open source care să le permit catalogarea documentelor existente într-o manieră eficientă, întrucât nu își permit să achiziționeze un program specializat.

Fig. 21. Biblioteca Urban Collectors, înainte de contopirea cu Biblioteca Altenativă
(Sursa: Contul de Facebook Urban Collectors)

În același timp, tot din cauza problemelor cu fondurile, inițiatorii preferă să solicite și să primească donații și repetă acest apel cu fiecare ocazie.

Momentan, biblioteca nu are un sistem prin care să permită împrumutul documentelor, iar inițiatorii preferă ca acest aspect să rămână așa întrucât în acesta fază, oamenii pot socializa și pot interacționa mai eficient atât cu inițiatorii, cât și cu ceilalți utilizatori. De asemenea, multe sunt carte de artă, în tiraj limitat, venite de la autor care de multe ori este și artist de graffiti și fotograf, iar împrumutul ar putea supune acele cărți unor pericole.

Recent, Biblioteca U.C a preluat temporar documentele Bibliotecii Alternative (38) (B.A.) a Centrului Claca (39) – centru care militează pentru activism social care a funcţionat până acum câteva luni în fosta fabrică Pionierul, însă acum a rămas fără sediu în urma incendiului de la clubul Colectiv (care se găsea în aceeași incintă). Documentele

BDD-A27037 © 2016 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 13:00:35 UTC)

de la Biblioteca Alternativă (Fig. 22) stau cot la cot cu cele de la U.C. însă se diferențiază unele de celelalte prin aceea că cele care aparțin de B. A. au un sistem de cotare și de imprumul, iar la cele de la U.C, au stickere cu logo-ul organizației. Odată cu acestea au intrat în bibliotecă și o mulțime de zine și fanzine din diferite zone ale României, dar și din străinătate (Germania, Franța, Anglia), despre mișcări feministe, sociale etc.

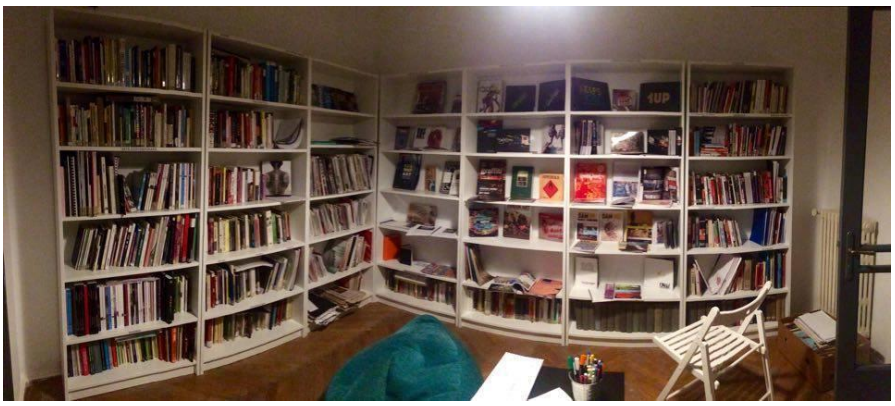

Fig. 22. Biblioteca Urban Collectors, după contopirea cu Biblioteca Alternativă
(Sursa: Contul de Facebook Urban Collectors)

Biblioteca U.C. nu se revendică ca și concept din aceste infoshop-uri, ci din anumite practici ale magazinelor de grafitti din România, care, pe lângă revistele, cărțile și instrumentele necesare pentru graffiti (vopsea spray, măști etc) puse spre vânzare, oferă și anumite reviste ce pot fi consultate la fața locului și chiar și un caiet și cariocă sau creion care permit vizitatorului să creeeze ceva, sau să exerseze un anumit fel de a scrie. Ca și concept, nu este foarte departe de infoshop-uri, însă nu păstrează militantismul anarchist.

Studiu de caz. Profilul utilizatorilor Bibliotecii Urban Collectors

Am aplicat un chestionar pe utilizatorii bibliotecii U.C. pe durata a 2 luni (februarie - martie 2016), pentru a determina vârsta acestora, statutul, interesul concret pentru documentele din bibliotecă, dacă acestea țin de street art sau de feminism, cum au aflat de aceasta, dacă sunt artiști activi în câmpul muncii sau nu, dacă serviciile bibliotecii satisfac nevoile lor de informare, dacă apreciază evenimentele organizate în spațiul respectiv, precum şi ce altceva şi-ar mai dori de la acel spaţiu.

În acest caz, termenul de utilizator se referă la beneficiarul serviciilor oferite de biblioteca Urban Collectors. Nu am obținut informații legate de frecvența cu care vin utilizatorii la bibliotecă sau despre alte statistici interne fiindcă cei de acolo nu demarează astfel de proceduri încă, fiind abia la început. Totodată, biblioteca are un program ușor haotic, în funcție de alte activități pe care le desfășoară. Spre exemplu, în perioada aprilie, nu am putut să continui cu înmânatul chestionarului fiindcă s-a închis biblioteca pentru câteva săptămâni.

BDD-A27037 © 2016 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 13:00:35 UTC)

O altă problemă a fost cea legată de găzduirea colecției celeilate biblioteci, Biblioteca Alternativă de către U.C., situație despre care nu am certitudinea că erau conștienți toți utilizatorii bibliotecii. De asemenea, a fost greu să fac diferenţa între utilizatorii vechi și fideli ai B.A. și cei care erau strict interesați de U.C.

Din ce am putut observa, nu veneau foarte mulți oameni la bibliotecă în perioada săptămânii, decât dacă era programat un eveniment de tipul Sketch Exchange sau o expoziție de artă în week-end, iar cei care veneau se uitau fugitiv pe cărți și apoi se apucau să „scrie" – folosit aici în sensul de a scrie ceva sub formă de graffiti.

Desigur, aceasta nu înseamnă că acest mic studiu pe care l-am desfășurat pe bază de chestionar nu ne oferă informații importante despre profilul utilizatorilor. Au fost completate 21 de chestionare, dintre care două au fost completate online la cererea respondenților. Aceasta înseamnă că ei mi-au solicitat trimiterea chestionarului în format electronic, l-au completat și mi l-au trimis înapoi, tot în format electronic. La secţiunea Anexe se poate vedea modelul chestionarului aplicat. Pentru analiza şi interpretarea rezultatelor am apelat la Google Forms.

Din rezultatele chestionarului, din cei 21 de respondenți, rezultă că 12 sunt elevi, iar 5 dintre aceștia sunt studenți (Fig. 23). Doar doi au răspuns că sunt artiști activi, iar alți doi nu erau angajați în domeniu. În ceea ce privește vârsta respondenților (Fig. 24), 9 s-au dovedit a fi minori și restul de 12, majori cu vârste cuprinse între 18-31 de ani. Așadar, se poate observa că o bună parte a utilizatorilor sunt tineri și foarte tineri, persoane care urmează o formă de învățământ fie pre-universitară, fie universitară.

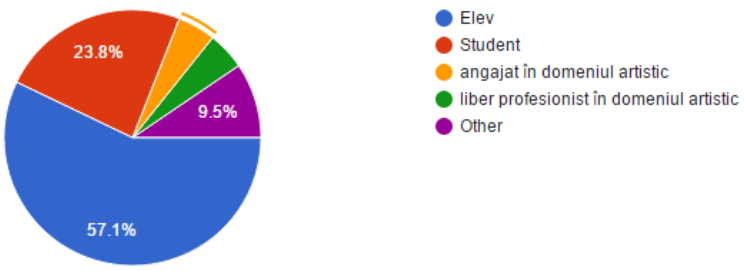

Fig. 23. Graficul cu statutul respondenţilor

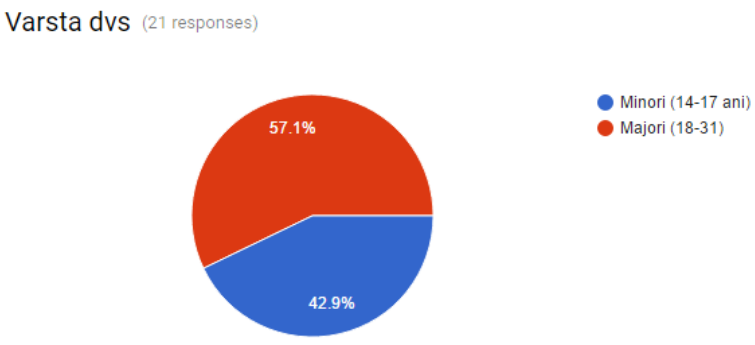

Fig. 24. Graficul cu vârsta respondenţilor

BDD-A27037 © 2016 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 13:00:35 UTC)

În ceea ce privește maniera în care aceștia au auzit de despre bibliotecă (Fig. 25), se poate observa că primează informațiile primite pe cale non-formală, de la prieteni, și abia apoi urmează informaţiile din mediul virtual – zona în care cei de la Biblioteca Urban Collectors sunt foarte prezenți. Foarte puțini au ajuns acolo cu ocazia unui eveniment.

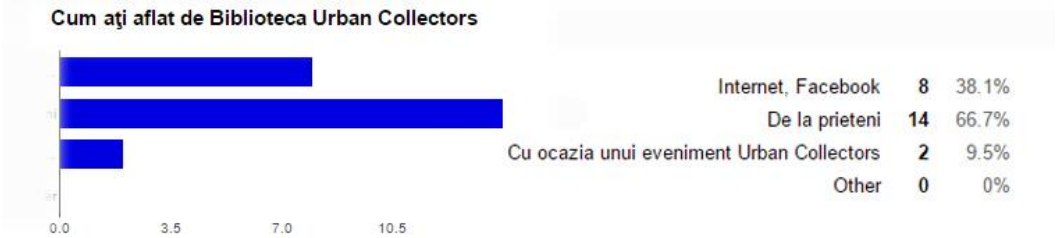

Fig. 25. Graficul care arată cum au aflat respondenții de Biblioteca Urban Collectors

Foarte important este și aspectul legat de limba în care preferă să citească sau să primească informația respondenții (Fig. 26), întrucât biblioteca oferă spre consultare și cărți în engleză sau franceză despre street art și feminism. Iată că majoritatea preferă sursele de informare preponderent în română sau exclusiv în română, dar și în limba engleză. Desigur, mai sunt zinele în limbile engleză, franceză și germană, însă se pare că pentru cele două limbi din urmă nu există un public.

Fig. 26. Graficul care arată cum preferă respondenţii să consulte sursele de informare

Motivațiile respondenților de a veni la bibliotecă (Fig. 27) s-au dovedit a fi în esență legate de oferta de cărți pe tema street art-ului și mai puțin pe cea a feminismului sau a a cărților de altă natură. Desigur, mulți sunt tineri graffer-i aspiranți. De asemenea, evenimentele organizate sunt în ton cu interesul respondenților.

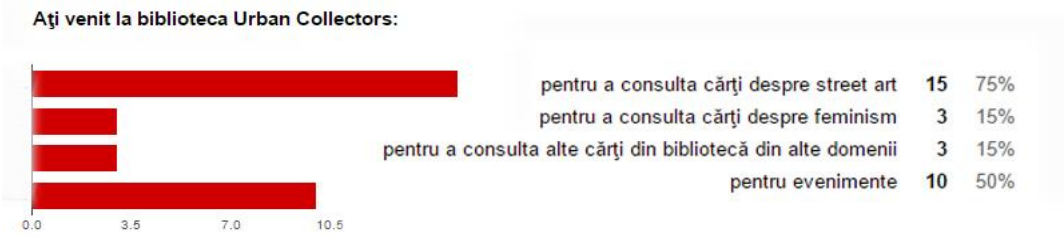

Fig. 27. Graficul care arată pentru ce au venit respondenţii la Biblioteca Urban Collectors

BDD-A27037 © 2016 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 13:00:35 UTC)

Informațiile regăsite în cărțile din bibliotecă sunt importante pentru acești tineri grafferi (Fig. 28), întrucât îi ajută să își perfecționeze stilul, să se dezvolte în domeniul ales. De asemenea, mulți vin într-un astfel de spațiu fiindcă sunt aduse constant cărți noi (donate de cele mai multe ori) și astfel pot păstra legătura cu cele mai noi publicații în domeniu sau văd cine din domeniu a publicat ceva, mai ales dacă este un artist român. Unul dintre respondenți a scris că vine la bibliotecă mai mult pentru funcția ei recreativă și benefică pentru un artist.

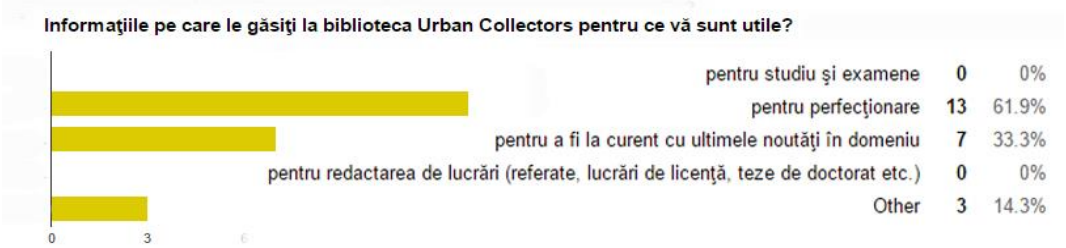

Fig. 28. Graficul care arată cât de utile găsesc respondenţii că sunt informaţiile pe care le găsesc la Biblioteca Urban Collectors

La răspunsurile libere în ceea ce privește măsură în care respondenții apreciază oferta de carte de la Urban Collectors, este aproape unanimă printre ei părerea că oferă cărți despre graffiti și street art care nu se găsesc aproape deloc în bibliotecile publice. Unii au considerat că este foarte bună pentru domeniul pe care se axează și că este o experiență unică, iar unul dintre respondenți a notat primirea călduroasă de carte a avut parte la această bibliotecă în comparație cu primirea monotonă din bibliotecile publice.

Un alt aspect asupra căruia am considerat ca este important sa ma aplec a fost cel legat de împrumutul cărților (Fig. 29) – dacă utilizatorii ar fi considera util sau necesar un astfel de sistem. Majoritatea au afirmat că da, însă pe durata desfășurării chestionarului la sediul bibliotecii, am observat că nu a solicitat nimeni să împrumute cărți. Acest fapt e un pic surprinzător întrucât, chiar dacă cărțile de la U.C. nu pot fi împrumutate, cele de la Bibliotecă Alternativă puteau fi împrumutate.

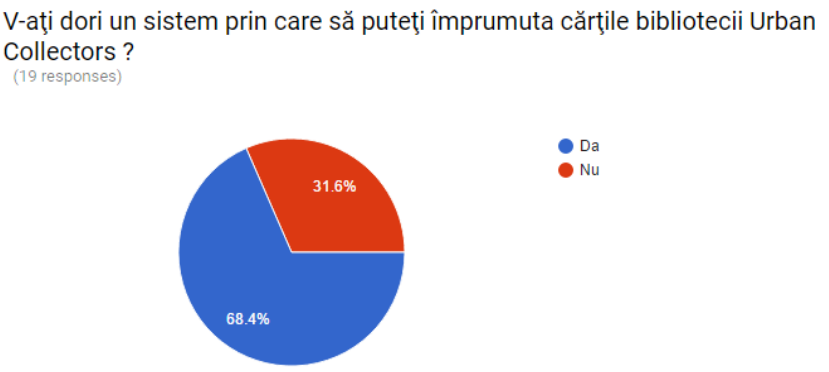

Fig. 29. Graficul care arată dacă respondenţii consideră că ar trebui să existe un sistem de împrumut la Biblioteca Urban Collectors

BDD-A27037 © 2016 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 13:00:35 UTC)

Fig. 30. Graficul care arată dacă respondenţii sunt interesaţi de evenimentele de Biblioteca Urban Collectors

Evenimentele organizate aproape săptămânal atrag și sunt pe gustul multora dintre respondenți. (Fig. 30) În fapt, bănuiesc că acestea sunt modalitatea cea mai eficientă de a aduce cititori în bibliotecă. Cât despre alte evenimente pe care aceștia și le-ar dori, mulți au răspuns că își doresc mai mule evenimente de tip competiție între grafferi cum e sketch exchange-ul sau de tip atelier – workshop. De asemenea, mulți au sugerat conferințe și discuţii care privesc comunitatea de grafferi. Un respondent a apreciat frecvența și continuitatea evenimentelor pe care le găsește benefice pentru dezvoltarea bibliotecii, iar un altul a sugerat o bibliotecă „în stradă", doar că nu a specificat la ce se referă această activitate. În București au mai fost evenimente culturale în care se puneau rafturi de cărți în parcuri sau în parcări și se organiza un spațiu liniștit și ferit pentru cititori, dar nu am certitudinea că se referea la un astfel de eveniment.

În fine, în ceea ce priveste sugestiile participantilor la acest mic sondaj privind îmbunătățirea fondului de carte, majoritatea nu au răspuns sau au scris că nu au sugestii. Însă, au existat câteva răspunsuri interesante. Unul dintre respondenți a sugerat mai multe cărți despre caligrafie, type design și graphic design, pe când un altul a sugerat achiziția mai multor cărți de benzi desenate românești sau străine. De asemena, un altul a sugerat aprovizionarea cu noi cărți de la anticariate însă nu a specificat la ce gen de literatură se referă.

Concluzii

O bibliotecă alternativă este o structură infodocumentară diferită de cea mainstream prin specializarea pe un domeniu slab reprezentat sau inexistent în bibliotecile publice. Sunt inițiative ale diverselor asociații non-guvernamentale cu un anumit profil sau misiune socială, finanțate de statul român sau prin granturi străine.

Acestea sunt similare ca practici cu infoshop-urile americane și britanice însă nu se revendică neapărat din ele, ci mai degrabă acestea au fost copiate de diverse comunități alternative de-a lungul vremii sau de structuri care deserveau o anumită subcultură fiindcă

BDD-A27037 © 2016 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 13:00:35 UTC)

acest tip de organizare se poate regăsi în magazinele care vând articole de street art adaptat desigur la interesele comunității de street artists. Aceste magazine au inspirat la rândul lor, formatul Bibliotecii Urban Collectors.

Biblioteca Urban Collectors deservește în mod primar atât prin ofertă de carte cât și prin evenimentele organizate și finanțate, două categorii de utilizatori: cei ce aparțin subculturii de grafferi – artiștii de street art și activiștii feminiști.

O parte importantă din utilizatorii acestei biblioteci sunt tineri liceeni interesați de graffiti sau grafferi aspiranţi care, după cum mi-a spus una dintre iniţiatoare, vin la bibliotecă să „scrie" și li se pun la dispoziție toate materiale necesare (de la hârtie specială până la carioci foarte fine), să se documenteze din albumele în care sunt prezentate alte stiluri ale graffer-ilor din România sau alte țări și să se inspire de la graffer-ii mai experimentați. Pe de altă parte, există evenimentele care se adresează strict formării femeilor pe partea de graphic design: cusuri de desen și Photoshop oferite gratuit, ale căror locuri disponibile se ocupă aproape instantaneu.

Este un spațiul special creat pentru ca membrii subculturii și activiștii să consulte lucrări specifice, dar să mai și socializeze și să colaboreze. Este menit să îi facă să se simtă confortabil și bineveniți mai ales în contextul în care unii poate nu știu așa de multe despre ce înseamnă graffiti-ul, ce se poate practica și ce nu se poate practica.

Una dintre inițiatoarele bibliotecii mi-a spus, cu ocazia unei discuții despre benzi desenate și despre faptul că există benzi desenate fasciste, că motivul pentru care nu ar aduce astfel de publicații în bibliotecă – chiar și pentru scopuri documentare – este faptul că biblioteca este frecventată de adolescenți care pot fi influențați în mod nepotrivit de ele și este responsabilitatea lor să aibă grijă ca acest lucru să nu se întâmple. Tineri fiind, unii adolescenţi nu au abilitatea de a selecta critic anumite informații. În fapt, există un set de reguli care trebuie respectate în spațiul U.C. cum ar fi respectul față de femei, limbajul adecvat, fără afirmații homofobe sau rasiste etc.

Așadar, se poate observa din răspunsurile chestionarului aplicat, cât și din experiența împărtățită de una dintre iniţiatoarele bibliotecii, că mulți dintre utilizatori sunt liceeni, minori sau majori, dar și studenți, interesați în mod primar de street-art și de perfecționarea în acest domeniu, fie prin socializare sau competiții la evenimente, fie prin documentare în afara acestor activități. Evenimentele acestea s-au dovedit a fi punctul forte al acestui centru, fiind apreciat atât tipul, cât și continuitatea lor.

Este clar că iniţiatoarele acestei biblioteci nu țin neapărat să împrumute cărți, însă un astfel de serviciu ar veni un pic în ajutorul nevoii lor de consultare a cărților poate într-un loc mai liniștit. Un aspect pe care nu l-am menționat a fost acela că, în general, e foarte multă forfotă la bibliotecă întrucât cei care vin să deseneze, vin însoțiți de prieteni și mai întreţin şi conversații cu ei pe durata șederii, iar spațiul este foarte mic așa că, inevitabil, se aude foarte bine orice conversație. Acest aspect de socializare – esențial în promovarea bibliotecii s-a putut observa și din răspunsurile la chestionar unde majoritatea respondenților au afirmat că au aflat de biblioteca de la prieteni deci prin comunicare informală.

BDD-A27037 © 2016 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 13:00:35 UTC)

De asemenea, utilizatorii preferă să consulte cărțile în limba română, în esență, dar și în engleză, nefiind interesați de alte limbi străine sau neștiind alte limbi, deși există astfel de cărți în bibliotecă.

La Urban Collectors, activităţile de lectură şi documentare sunt însoțite de practică – adică desenul sau exersarea unui anumit stil graffiti. În plus, încurajează socializarea - fapt care face această bibliotecă să fie o structură infodocumentară modernă, atipică şi inovatoare, care, după părerea mea, merită atenție academică în continuare.

Note și referințe bibliografice

(1) TCHANGALOVA, Nedelina. Jumping onto the Bandwagon: New Librarians Navigating the Science/Technology Librarianship. În: *American Libraries Magazine,* vol.10, nr.3, 2009. [Online]. [Accesat la 23 aprilie 2016]. Disponibil la: http://southernlibrarianship .icaap.org/content/v10n03/tchangalova_n01.html.

(2) Jon Bing (1944-2014)) a fost profesor univesitar atât la Centrul Norvegian de Cercetare în Infomatică şi Lege, cât şi la Facultatea de Drept a Universităţii din Oslo. Este considerat un pionier în informatica internaţională şi în domeniul legilor informaţiei.

(3) *Biblioteca ACCEPT*. [Online] [Accesat la 23 aprilie 2016]. Disponibil la: http://accept-romania.ro/biblioteca_info/

(4) Grup de lucru, atelier.

(5) Un eveniment cu ocazia căruia se colectează lucruri de la doritori și se oferă gratuit altora. Din manifestul Centrului Claca pentru Freeshop regăsim următoarele caracteristici ale acestuia: "Freeshopul funcționează pe principiul împărțirii de bunuri între indivizi, reprezentând un proiect de auto-organizare anticapitalistă (se opune ideii de bani care sunt investiți în consum). Spre deosebire de magazin sau talcioc „tranzacţiile" se fac fără bani și nu implică reciprocitatea, fapt ce contrazice logica fundamentală a pieței […]". [Online]. [Accesat la 23 aprilie 2016] Disponibil la: https://centrulclaca.wordpress.com/2015/01/26/freeshop-sambata-31-ianuarie/

(6) Squatting-ul face referire la ocuparea ilegală a unei case sau aunui teren de către un om sau un grup de oameni. Dintre tipurile de squatting existente se remarcă squatting-ul artistic în care scopul ocupării ilegale este acela de a avea un spațiu pentru a crea. Este un fenomen foarte răspândit în Germania și Franța.

(7) COULDRY, Nick; CURRAN, James. (Edit.). *Contesting Media Power: Alternative Media in a Networked World*. Lanham: Rowman & Littlefield, 2003, p. 57.

(8) *Kate Sharpley Library*. [Online]. [Accesat la 23 aprilie 2016]. Disponibil la: http://www.katesharpleylibrary.net/rv16fn

(9) MCHENRY, Keith; BUFE, Chaz. *The Anarchist Cookbook*. Tucson: See Sharp Press, 2015. [Online]. [Accesat la 23 aprilie 2016]. Disponibil la: http://www.urban75.org/ brixton/features/121.html

(10) *Bad Attitude: Radical Women's Newspaper (1992-1995)*. [online]. [Accesat la 23 aprilie 2016]. Disponibil la: http://www.grassrootsfeminism.net/cms/node/236

(11) Kate Sharpley a fost o muncitoare într-o fabrică de muniție britanică în perioada Primului Război Mondial și activistă pentru înființarea sindicatelor care apără drepturile muncitorilor

BDD-A27037 © 2016 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 13:00:35 UTC)

din fabrici. [Online]. [Accesat la 23 aprilie 2016]. Disponibil la: http://www.katesharpleylibrary.net/0zpcq4

(12) *the_a-zone-IMPOSED.pdf* [Online]. [Accesat la 23 aprilie 2016]. Disponibil la: http://anarchisthistory.noblogs.org/files/2015/03/the_a-zone-IMPOSED.pdf.

(13) IWASA, Alex. *The A-Zone & A Decade Of Anarchy In Chicago.* Chicago: 2000, p. 16.

(14) *Ibidem.*

(15) *Ibidem*, p. 24.

(16) *Sandpaper Home*. [Online]. [Accesat la 23 aprilie 2016]. Disponibil la: http://sandpaper.tripod.com/

(17) *University of Miami Digital Collection.* [Online]. [Accesat la 23 aprilie 2016]. Disponibil la: http://merrick.library.miami.edu/cdm/ref/collection/zines/id/1269.

(18) Termenul de gentrificare se referă la procesul de transformare a unei zone urbane îmbătrânite într-un cartier pentru populație mai potentă financiar, cu un anumit statut social și strămutarea vechilor rezidenți săraci.

(19) Face referire la Armata Zapatistă de Eliberare Naţională (EZLN), un grup de rebeli din partea meridională a Chiapas, ce inițiază în ianuarie 1994 un protest împotriva guvernului Mexican în urma semnării Tratatului de Liber Comerț (NAFTA). Prevederile NAFTA agravau situația indigenilor și a micilor fermieri din Chiapas, aceștia neputând să concureze cu marile companii agricole care au introdus produse la preț mic.

(20) IWASA, Alex. *Op.cit*, p. 21.

(21) *Food not Bombs*. [Online]. [Accesat la 23 aprilie 2016]. Disponibil la: http://foodnotbombs.net/, http://www.spunk.org/spunk150/contacts.html

(22) *Post Descarga tu biblioteca feminista*. [Online]. [Accesat la 23 aprilie 2016]. Disponibil la https://redaccion.lamula.pe/2015/11/23/descarga-tu-biblioteca-feminista/valentinaperezllosa/

(23) ATTON, Chris. *Alternative Media.* Londra: SAGE, 2002, p. 47.

(24) Desktop publishing (DTP) reprezintă procesul de creare și editare (modificare) a unui document cu ajutorul unui calculator având ca obiectiv final tipărirea lui.

(25) BARTEL, Julie. *From A to Zine: Building a Winning Zine Collection in Your Library*. Chicago: American Library Association, 2004, p. 3.

(26) Prezentarea volumului „Fanzinul Fanzinelor – 20 de ani de fanzine şi publicaţii Otherground în Timişoara. [Online]. [Accesat la 23 aprilie 2016]. Disponibil la: https://www.facebook.com/events/409907209190857/

(27) Leave Me Alone Zine. [Online]. [Acceseat la 23 aprilie 2016]. Disponibil la: http://leavemealonezine-articles.blogspot.ro/

(28) *Profil de utilizator: Leave Me Alone Zine*. [Online]. [Accesat la 23 aprilie 2016]. Disponibil la: https://www.blogger.com/profile/09965470383399855981

(29) *Proiecţie de film GraffitiA I *Event Women Only*. [Online]. [Accesat la 23 aprilie 2016]. Disponibil la: https://www.facebook.com/events/103688610000310/

(30) *Proiecţie de film GraffitiA I Event girls only**. [Online]. [Accesat la 23 aprilie 2016]. Disponibil la: https://www.facebook.com/events/1662727470655156/

(31) *Illustration – What is it and why do we need it? cu Ioana Sopov.* [Online]. [Accesat la 23 aprilie 2016]. Disponibil la: https://www.facebook.com/events/781323655329478/

(32) *Graffiti with Musa71.* [Online]. [Accesat la 23 aprilie 2016]. Disponibil la: https://www.facebook.com/events/419182691624666/

(33) *Sketch Exchange*. [Online]. [Accesat la 23 aprilie 2016]. Disponibil la: https://www.facebook.com/events/706462742827922/

(34) *Graffiti Contest.* [Online]. [Accesat la 23 aprilie 2016]. Disponibil la: https://www.facebook.com/events/554360921412661/

BDD-A27037 © 2016 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 13:00:35 UTC)

(35) TUTILESCU, Marian; GURAN, Lucian. *7 teme în 7 zile*. București: Editura Ministerului Internelor si Reformei Administrative, 2007, p. 34-35. [Online]. [Accesat la 23 aprilie 2016]. Disponibil la: http://www.editura.mai.gov.ro/

(36) *Ibidem.*

(37) *Ibidem.*

(38) *Biblioteca se redeschide la Quantic. Vezi aici programul*. [Online]. [Accesat la 23 aprilie 2016]. Disponibil la: http://biblioteca-alternativa.noblogs.org/

(39) Centrul Claca este un centru independent pentru activităţi comunitare, organizare politică, dezbatere, anticapitalist și de educaţie critică din București cu un manifest foarte clar și detaliat ce poate fi consultat pe blogul acestora. [Online]. [Accesat la 23 aprilie 2016]. Disponibil la: https://centrulclaca.wordpress.com/cine-suntem/

BDD-A27037 © 2016 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 13:00:35 UTC)